

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 DEP
0030 OSLO

Deres ref.
20/2763

Vår ref.
20/3139 - TJU

Dato
01.10.2020

Høring - anerkjennelse av ekteskap inngått med mindreårige etter utenlandsk rett mv

Vi viser til Barne- og familiedepartementets brev 23. juni 2020 med vedlegg.

Justis- og beredskapsdepartementet har følgende merknader:

I saker om familieinnvandring avgjør Utlendingsdirektoratet (UDI) og klageinstansen Utlendingsnemnda (UNE) i dag om de ekteskapene som omfattes av høringsforslaget kan anerkjennes i henhold til ekteskapslovens bestemmelser. Vi støtter ut fra likebehandlingshensyn forslaget om at spørsmålet om anerkjennelse bør avgjøres sentralt, og at fylkesmannen i Oslo og Viken overtar anerkjennelsesmyndigheten (med Bufdir som klageinstans). Dette vil forenkle saksbehandlingen i UDI og UNE.

Som omtalt i høringsnotatet på side 43, innebærer forslaget om overføring av anerkjennelsesmyndigheten til fylkesmannen at den enkelte myndighet fortsatt må gjøre selvstendige vurderinger av de rettslige spørsmålene som oppstår i forbindelse med den saken de har til behandling. Det kan gi utfordringer når samme tema skal vurderes av ulike instanser; noen belyses i høringsnotatet og høringen kan også avdekke ytterligere problemstillinger.

UDI skal f.eks. i familieinnvandringssaker etter utlendingsloven § 51 annet ledd vurdere om et ekteskap er inngått mot en av partens vilje (tvangsekteskap). Hvis så er tilfelle, kan oppholdstillatelse nektes. Om et ekteskap er inngått ved tvang vil også være et

relevant moment når fylkesmannen skal vurdere om ekteskapet kan anerkjennes. Det er i utgangspunktet ikke heldig hvis fylkesmannen skulle anerkjenne et ekteskap selv om det er inngått ved tvang, og UDI senere skulle avslå en søknad om familieinnvandring av samme årsak. Dette er en problemstilling høringsnotatet ber om høringsinstansenes syn på. Spørsmålet er hvordan samhandlingen mellom fylkesmannen og utlendingsmyndighetene best mulig kan innrettes i slike saker, herunder om det er nødvendig med regelverksendringer. Departementet støtter derfor forslaget til ny bestemmelse i ekteskapsloven § 18 c siste ledd om at det kan gis nærmere bestemmelser i forskrift om fylkesmannens oppgaver, herunder om saksbehandling og samhandling med andre organer.

Videre er bl.a. flyktninger unntatt fra underholdskravet i familiegjenforeningssaker. Det er imidlertid en forutsetning for å være unntatt fra underholdskravet at søknad om familiegjenforening fremsettes innen 6 måneder etter at herboende flyktning fikk oppholdstillatelse. UDI skal etter forslaget avslå en søknad fra en ektefelle hvis en av partene var under 18 år da ekteskapet ble inngått og henviser partene til fylkesmannen for å kunne få ekteskapet anerkjent. Partene vil måtte søke på nytt om oppholdstillatelse dersom fylkesmannen anerkjenner ekteskapet. Saksbehandlingstiden hos fylkesmannen kan da føre til at 6-månedersfristen brytes og at underholdskravet inntreffer. Det kan også spørres om behandlingsgebyret skal betales på nytt hvis det fremsettes en ny søknad om familiegjenforening i en slik situasjon.

Justis- og beredskapsdepartementet vil, i samarbeid med Barne- og familiedepartementet, måtte se nærmere på de problemstillingene som forslaget reiser på utlendingsfeltet, herunder om det kan være behov for endringer i utlendingsregelverket, etter at høringsinstansenes innspill foreligger.

Dersom forslaget om overføring av anerkjennelsesmyndighet til fylkesmannen blir gjennomført, vil Justis- og beredskapsdepartementet for øvrig vurdere om departementets instruks GI-13/2016 må oppheves eller endres.

Med hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Toril Juul
departementsrådgiver

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur